

Capgrossos de Gaià

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Ajuntament de Gaià. Pl. Ajuntament, 1
Emplaçament Carretera de Prats de Lluçanès (BV-4401), km. 5
Alçada: 480

Coordenades:

Latitud: 41.91656
Longitud: 1.9252
UTM Est (X): 410871
UTM Nord (Y): 4641071

Classificació

Número de fitxa 08090 - 337
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle XXI
Any 2014
Autoria de l'element: Pau Pardo, Isabel Taulats, Elisabeth Parera, Ramona Soler
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Observacions protecció: Local tancat
Accés Restringit
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gaià
Fitxes associades:
[Ajuntament de Gaià](#)
[Santa Àgata i les bruixes](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 29/11/2018 - 01:00

Descripció

Conjunt de tres capgrossos que es van confeccionar l'any 2014 amb la intenció que participessin en les festes populars de Gaià. Són fets de catró-pedra i representen personatges emblemàtics vinculats amb les tradicions i la història del poble. Concretament, hi ha l'Àgata (una bruixa), la Graciana (una dona acusada de bruixeria) i el Joan Vilar Ferrer (un Miquelet que va participar en la Guerra de Successió). Actualment es conserven a la sala d'actes de l'Ajuntament. Els autors dels capgrossos són diferents persones del poble, i el vestuari va anar a càrrec de Ramona Soler.

L'Àgata s'inspira en l'estereotip d'una bruixa tradicional, amb barret negre i nas berrugós. El seu autor és Pau Pardo, de Galera. Fa referència a la popular capella de Santa Àgata i a la tradició popular que la vincula amb les bruixes. Efectivament, l'emplaçament d'aquesta capella de Gaià al cim d'un turó obeïa al fet que aquesta santa era la patrona de les dones, incloses les bruixes, i també era advocada contra les pedregades i calamitats naturals. Segons la creença popular, la santa tenia controlades les bruixes i no permetia que provoquessin malvestats. Però per la seva diada, el 5 de febrer, la santa feia festa i les bruixes poden campar al seu aire. Per això aquest dia les campanes de l'església no paraven de repicar.

La Graciana pren la forma d'una dona amb una còfia blanca al cap. La seva autora és Isabel Taulats, de la casa del Serrat. Aquest personatge s'inspira en una dona real i uns fets històrics que van succeir durant la persecució de bruixes del segle XVII. Graciana és el sobrenom de Monserrada Fàbregas. Va néixer a Gurb i va servir com a majordoma a la rectoria de Gaià, on fou acusada de bruixeria. Posteriorment passà també com a majordoma al castell de la Sala, a Sant Feliu Sasserra, on va caure en desgràcia i el 1618 fou jutjada per bruixeria, torturada i penjada al Serrat de les Forques, juntament amb altres dones d'aquella localitat. En Joan Vilar Ferrer té la cara d'una soldat amb barba i barret negre. La seva autora és Elisabeth Parera, de Galera. També és un personatge històric, militar, que va tenir un paper rellevant en la Guerra de Successió, lluitant en el bàndol català i austriacista. Va néixer a Gaià a mitjan segle XVII, en el si d'una família de ferrers. L'any 1707 vivia a Manresa i ja era coronel de fusellers. Estava casat amb Margarida i tenia un fill anomenat Joan. Des de 1710 disposava de regiment propi. Amb aquest regiment va participar a l'atac a les tropes borbòniques que mantenien el setge del castell de Cardona l'any 1711. El febrer de 1714 encara es trobava lluitant a Barcelona. El 12 i 13 d'agost va tenir un paper destacat en la batalla de Talamanca, la darrera victòria de les tropes austriacistes i catalanes. En el moment de la capitulació de Cardona figurava com a oficial major en qualitat de coronel de fusellers de muntanya. Acabada la guerra s'acollí al perdó reial i es traslladà al Rosselló, on s'incorporà a l'Exèrcit francès.

Observacions:

Informació facilitada per Elisabeth Parera

